

Nr 280

Av herr **Persson, Helmer**, och herr **Öhman**, om medelsanvisning
för iordningställande av riksväg nr 13.

Den starka utvecklingen av bilismen under senare år, som är av särskild betydelse för Norrland med dess stora avstånd, har aktualiserat spörsmålet om landsvägsförbindelserna mellan Norrland och övriga landsdelar. En betydande del av godstransporterna till och från Norrland, liksom inom Norrland, är numera landsvägsburen. Också i fråga om persontrafiken sker betydande förskjutningar, vilket framgår av att antalet personbilar i de fem norrlandslänen i september 1952 utgjorde 43 948 mot 58 899 i mars 1954. Kravet på goda landsvägsförbindelser söderut har i det avseendet främst samband med den starkt ökade utbredningen av semesterresor med bil.

En enda riksväg, nr 13, förbinder Norrland med landets sydligare delar. Den har, om man frånräknar städerna, en längd av över 1 000 kilometer eller inemot en fjärdedel av riksvägnätets totala längd. Stora delar av riksväg 13 befinner sig emellertid i ett högst otillfredsställande skick. Särskilt synes detta vara fallet i Västerbottens län, där av totalt 273 kilometer endast 59 kilometer är breddade och permanentade, varav 11 kilometer inom städerna. Den anslagsram, som angivits för den nya flerårsperioden 1955—1959, har beräknats möjliggöra iordningställande av ytterligare 74 kilometer inom länet. Det skulle innebära, att år 1960 alltjämt nära 140 kilometer — d. v. s. drygt halva sträckningen inom länet — skulle återstå att förbättra till föreskriven riksvägsstandard.

Inom Västernorrlands län uppges endast 90 à 100 kilometer av en total längd av 260 kilometer hålla föreskriven standard för riksvägar. Under den nya flerårsplanen beräknas ytterligare cirka 50 kilometer bli iordningställda. Karakteristiskt är att vägmyndigheterna synes se sig nödsakade att räkna med en period av 10 à 15 år innan riksvägens sträckning genom detta län är färdig.

Inom Norrbottens län har arbetena med iordningställande av riksväg 13 till följd av de begränsade anslagen så ringa omfattning, att man tills vidare endast kan räkna med färdigställande av 10 à 15 kilometer per år.

Längst synes man ha kommit i Gävleborgs län. Men där finns exempelvis sträckningen Axmar Tavla—Söderhamn, som inte beräknas bli klar förrän år 1961, samt sträckningen Vattrång—Harmånger, som reserverats som beredskapsarbete och om vars färdigställande man därför ingenting vet.

Det otillfredsställande skick, i vilket stora delar av riksväg 13 alltjämt befinner sig, är — med den omfattning som bilismen tagit under senare år — till förfång för Norrlands befolkning. Det är riktigt att de nya flerårsplanerna förutser betydande anslagsökningar, men det bör observeras att dessa inkluderar ett flertal broprojekt. När myndigheterna för Västerbottens läns vidkommande anger år 1970 som den sannolika tidpunkt, då riksväg 13 kan beräknas vara färdig, måste detta sägas vara lika otillfredsställande som oacceptabelt.

För Norrlands befolkning framstår det som oundgängligt att riksvägen färdigställes betydligt snabbare. Det är ju därvidlag inte fråga om utgiftsökningar utöver de beräknade totalkostnaderna, endast om ett erforderligt sammanpressande av dessa inom en kortare tidrymd. Under nästa budgetår skulle detta krav kunna tillgodoses exempelvis på det sättet, att de 125 milj. kronor, som väg- och vattenbyggnadsstyrelsen begärt för byggande av riksvägar, men som regeringen vill begränsa till 115 miljoner, beviljas utgå, ehuru med den ändringen att det skiljande beloppet i sin helhet disponeras för ett snabbare färdigställande av riksväg 13.

Ett beslut i den riktningen skulle samtidigt tillförsäkra de norrländska vägarbetarna, bland vilka också under detta vinterhalvår en betydande arbetslöshet gör sig gällande, ökade och jämnare sysselsättningsmöjligheter.

Vi hemställer,

att riksdagen under statsverkspropositionens bilaga 8, sjätte huvudtiteln, kap. B angående Väg- och vattenbyggnadsväsendet, punkt 11, med godkännande i övrigt av Kungl. Maj:ts förslag, måtte besluta att reservationsanslaget under a) Byggande av riksvägar bestämmes till 125 000 000 kronor samt uttala att ifrågavarande ytterligare höjning med 10 milj. kronor i sin helhet disponeras som förstärkt anslag avseende påskyndat iordningställande av riksväg 13.

Stockholm i januari 1955

Helmer Persson

Gunnar Öhman
